

podpisani so dopisni na tiskaju, i poslana so pisma tiskaju po 5 št. svaki redak. Oglas od 5 redak stoji 80 št., ili u službu opštevanja, a pogodbe sa upravom. Novi se lju postarsko napuštanju (nogno postale) na administraciju Nego Strogo. Ime, prezime i način počtu valja točno označiti.

Komu list nadajuće na vremenu, otko to javi odgovarjuću u otvorenu pismu, za koju se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nasloga sve pokvari!. Nar. Pos.

Istarski sabor god. 1892. (III. sastanak).

III. saborska sjednica od 12/3.

Zastupnik Venier izvješćuje u imu istoga odbora, te predlaže:

I. Da odobre prekraćenja u obraćenu zemaljsko poljoprivredno zaklade za god. 1890. u rubriku III., IV., VI. i IX. u iznosu od for. 479-01.

II. Odobrava se isti račun sa prihodom od for. 10.149-98
razhodom 9.570-82

viškom od for. 578-14.

Otvoriv predsjednik razpravu, zamolio je zastupnik Mandić te reče:

Visoki sabore! Izjaviti mi je ponajprije, da želimo mi s ove strane visoke kuce vrlo duboko, što se tako važno izvještava priljevaju jedino u talijanskom jeziku, te da se posveta inačica našem jeziku, koji je ujedno i jezik ogromno većine pokrajine.

Poštovani g. izvještitelj, naglasio je natom, da je obradus zemaljske poljoprivredne zaklade "pravilan i opravdan", a meni se čini, da nije ni jedno ni drugo, pa ču to nastojati da dokazem.

Velik dio te zaklade troši se na zemaljsko poljoprivredno, više, koje imade u našoj pokrajini veoma važno zadaju, al koje žalibice nije njoj dorazio, niti će ju tako sastavljeni ikada koristno riešiti.

Da vidimo kako je sastavljeni to više, t. j. predsjedništvo i stalni odbor. Na delu mu je naš prosvjetiti g. predsjednik, pa ako je igdje umjesto ona naša, da ribe od glave zaudara, to je zaista, ovđe. On će biti dobar pravnik, možda još bolji upravitelj, ali on onom, čim se njoj nikada bavio, niti se za to zanimao, nemamo biti dovoljno podućen, a nemamo imati pravoga o tom znanja. Povrh toga izmalo i drugu voliku manu, da nepoznaje drugi zemaljski jezik, da mu je dapaće odlučen protivnik i zagrižen neprijatelj.

Njemu uz bok stoji tajnik, koji je ujedno ravnatelj zemaljskog gospodarskog zavoda. Za njega znamo jur odavna, koliki je nam i našem jeziku prijatelj.

U stalnom odboru sjede skoro sve sami pristale saborske većine, dotično naši narodni protivnici, između kojih imade i takovi, koji se posve malo ili ništa noznamjno bilo u koju granu gospodarstva, al imaju tu prednost, da mreže iz dne duže nane i naš jezik. Zemaljsko kulturno više dakle, sastavljeni ovako, ne samo da ne promiče narodno blagostanje već još da dapaće hrvatsku i slovenskomu pučanstvu ove pokrajine većma od state, nego li od korišćenja.

Proračun zemaljsko poljoprivredno zaklade biješ lahkoumo sastavljen, pak se je uslijed toga i trošilo nerazložito i bez pravoga smisla. Tako bijaš, primjerice u taj proračun uvrštena svota od for. 6100, koju da će država kao podporu dăti, a kad tamo dobilo se državno podporu samo for. 2900, dakle za for. 3200 manje, nego li bijaše proračunano. Usljed toga moralo se, za pokriti izdatke, brišati pojedino rubrike, dotično sniziti proračunane svote. Tako se je n. pr. snizilo proračunana svota u rubriki I. (dnevnicu i putni troškovi slanovačkom poljoprivredno više) proti čemu nema s ove strane visoke kuce privigova, jer znademo, da bi bio i tako onaj novac u more bačen. Muš prigovoriti moram od lude, što se jo snizilo proračunana svota u rubriki V. (podpora i pomoći kotarskim gospodarskim zadrgama). Odlučeno bijaše natim u taj svrhu svota od for. 1400, pak se jo dalo podporu tim zadrgama samo for. 1000, i tim pristali dītavim for. 1000.

Poznato mi je doduše, da imade zadruga, koje ne potroše niti ono malo podporu, što ju dobiju od zemaljskoga poljoprivrednog više, al to i takovo zadruge jesu u vaših rukuh, gospodo od većina, dotično vaših jednomišljenika. Nadalje mi

je poznato, da se nekojim radnim zadružnim ukrađuju podporu, kad ju zaprose u disto gospodarske svrhe, al imaju taj grish na sobi, da su u naših rukuh, ili da mole za tu podporu u hrvatskom ili slovenskom jeziku. Takova dake stednja kod gospodarskih zadružnih nije umjestna, jačanje "pravilni i opravdano".

Kao što se je dvihi spomenutih rubrikah snizilo o proračunu svota, tako se iju je u dvihi slednjih povisilo. U rubriki IV. (troškovi pisarnje) troškovi bijaši proračunari za veliku svotu od for. 500, pak se ih je još povisilo za 100 for. i to za taktaši tajnika s a koga izvješća istoga vieda. Kod rubrike VI. (poljoprivredne statističke) potrošlo zo mješto proračunanih for. 100 dītriv for. 450, dakle za forinti 850 prako proračuna. Onaj višak bijaše upotrebljen za zastavu talijanske statističke o poljoprivredstvu u našoj pokrajini.

Prekrasno proračuna u ovih dvihi posljednjih rubrika bijaše nerazložito i euvišno, jer onaj, koji vodi pisarnu zemaljskog kulturnoga više i koji sastavlja rečnu statistiku, imade sasjnu plaću kao ravnatelj gospodarskog zavoda i kao tajnik poljoprivrednog više i negovorec o podpohi i negradah, koji dobiva.

Nu, gospode moja, uza sva ta prekoredenja i uzprkos malenom državnom podpohi prijeđelo se ipak for. 578 i 14/av. Iako se došlo dakle do toga? Jedino tim što se jo prikratilo kotarsko gospodarsko zadružno za dītriv 1000 for.

Kotarsko gospodarsko zadružno jestu za zemaljsko kulturno više ono, što su žile odvodnico i dovodnica našemu eru. Putem tih zadružnih moralo bi redono više širiti nauku o narodnom gospodarstvu, to podpirajući sve grane tog gospodarstva, promicati blagostanje na našom siromašnoj pokrajini.

Medju postojećimi zadružnimi imade ih, koje liepo uspijevaju ili koje nastoje svimi silami, da svojim zadataku odnošno odgovore i svoje dužnosti točno vrše.

Nakon njim i našoj stranci Valja mi kazati, da su to u prvom redu zadružno u Podgradu, Kastvu, Opatiji, Buzetu i u Krku, sve dake zadružne, kojima upravljaju naši prijatelji i istomišljenici. Međutim postupa uprave s timi zadružnimi zemaljsko poljoprivredno više bila macubinski. Kad pitaju podporu ili savjet, nedaje im se ništa ili nijesu niti neidovore. Jeli dakle dudo, da to zadruge neimaju povjerenje niti pouzdanje u zemaljsko poljoprivredno više. To su nekoje i dinom dokazalo. Tako se jo primjerice zadružna u Podgradu, koja izvrstno radi, obratila za dobar svrhu orgamaška plemena na c. k. poljoprivredno društvo u Ljubljani, nipošta na domaću poljoprivrednu. Istoj zadruzi htjelo je redeno više nezuriti talijanski plug "Aquila", koji je za onu zemlju, to ga zadružna odbila, zaprosiv podporu za nabavu drugih pluševa, nu nobodi ništa. Zadružna u Kastvu, koja takodjer liepo raspreduje, molila jo za rože ili vabes američkog traša, al neobični niti odgovor, a sada su putem novina pozive na prodaju ponudaju. Isto zadružna molila jo za ložište podporu, koja je bijaše občana, al se ju je slalo od truda pre Pilata, nu nobodi ništa. Istoj zadružni nedali ništa, kada je molila za priponom za nabavu škropilnicu, to dapaće nije dobiti niti odgovor. Prigodom zadnje glavno skupštinu tega više, postavili su odslanjanici naših zadružna vrlo važnih predloga u talijanskom jeziku, ali vodina je ova zadružna s jedinoga razloga, što je postavila naši muzevi.

Visoki sabore! Ovim, što sam u kratko spomenuo, mislim, da sam dostatno dejkazao, da se novac, opredijeljen za promicanje narodnoga blagostanja u leti, ne troši kako valja. Nadalje sudim, da je zemaljsko poljoprivredno više postavilo za zadražu širenje talijanstva u pokrajini, umjesto promicanja i unapredjenja pojedinih grana narodnoga gospodarstva.

Pošto se pak to taj novac troši nerazložno, nekoristno, dapaće gdjeđo po nisu i štetno, to mi jo izjaviti, da mi s ove strane više kuđe nedemo glasovati za odobrenje predloženih nam računa. (Vrlo dobro na strani manjine).

Tedajem ovoga govora vladala so prično mirno većina i obvezatno na galeriji, došim ga propraguje "L'Istra" ... parla sas u sua volta molto lungamente in creto.

Na to dade predsjednik na glasovanju predlog izvještiteljov, to glasuje za nj sas većina.

Zastupnik Bubba izvješćuje u imu istoga odbora, te predlaže:

I. Da se uzmre na znjano obrnjan za god. 1890., predložen od zemaljskoga odbora, te predlaže:

II. Da se odobri račun istoga za god. 1889. sa prihodom od for. 324.643-22/-, sa razhodom od for. 193.444-30/- i viškom od for. 81.198-92, koji nek se unese u sljedeću računu.

Za izvješće glasuju opet sas većina.

Na to daje predsjednik sas većinu, te učešće buduću za utorku dane 15. u 10/4. sati, te do dati na dnevni red nastavak danasnje dnevnoga reda i nokoje novotočke.

* * *

IV. saborska sjednica od 15. t. m.

Predsjednik dr. M. Campitelli sa 24. zastupnikom; vladni zastupnik vitez Elušehog. (Galerija dobro posjećena).

Predsjednik otvara sjednicu i u 10/4. sati, te pozove tajniku, da pročita zapisanik zadnje sjednice.

Zastupnik Li u pročita zapisanik III. sjednice, koj se potvrđuju he prigovora.

Predsjednik pročita zatim slično dočitovanje: "Usljed točnih ubavostih moran duboko požaliti, što su govorinci manjine u zadnjoj sjednici, služeći se jekom, koji nije jezik ovoga sabora i koji je nepoznat većini zastupnika, poslužili se i u izravi vrlo nepristojnim i vrednajućim čast u vlast sabora, to moran osobito pak odsuditi one, koje su upotrioblili proti presvetom vladinom zastupniku.

Zastupnik Li u pročita zapisanik III. sjednice, koj se potvrđuju he prigovora. Predsjednik pročita zatim slično dočitovanje: "Usljed točnih ubavostih moran duboko požaliti, što su govorinci manjine u zadnjoj sjednici, služeći se jekom, koji nije jezik ovoga sabora, poslužili se i u izravi vrlo nepristojnim i vrednajućim čast u vlast sabora, to moran osobito pak odsuditi one, koje su upotrioblili proti presvetom vladinom zastupniku.

Zastupnik Li u pročita zapisanik III. sjednice, koj se potvrđuju he prigovora.

Zastupnik Scamplioči moli radi bolesti depust za čitavo zasjedanje; sabor mu to dozvoljava.

Zastupnik Laginja podnjo je dvoje interpolacije, jedno na osarsku vladu, drugu na zemaljski odbor pod podizljanju zemaljskih stipendija i podpora.

Predsjednik čita upite najprije interpolacije na osarsku vladu (dakako talijanski) pak izruči zastupniku Laginju, da pročita tu interpolaciju, koja glasi:

Visoki sabore! Zemaljski odbor za Istru podnjo je od početka 1891. do 24. februara 1892., kako proizlazi iz njevog vlastitog izvještaja, redovitih i izvanrednih školskih podpora okolo sedam-

četvrti, i to:

1. Učenikom vježkih škola od prilike for. 2500.-

2. Učenikom državne gimnazije u Kopru 1250.-

3. Učenikom komunalne gimnazije u Trstu 140.-

4. Učenikom učiteljstva u Rovinju 150.-

5. Učenikom učiteljstva u Rovinju 900.-

Izlati svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se nevrćaju ako je i neškakaju.

Nabijegovan listovi se nopravju Prodjelsta sa poltarinom stolj. 5 for., za soljake 3 for. na godinu. Kazmornor for. 1/2, i 1/2 za godinu. Izvanredno više poltarinu.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farneto br. 1.

6. Učenicom učitelj. u Trentu 900.-
7. " " " u Gorici 940.-

8. Na realku u Roveredu, obrtnu školu u Marijanu i inač. 400.-
Ukupno for. 6040.-

i u tomu stalnu jednu zemaljsku podporu za učenje lječničtvu.

Na državnoj gimnaziji u Kopru neudi se hrvatski (slovenski) jezik kao obvezatni predmet, a na komunalnoj gimnaziji u Trstu i u učiteljstvima u Roveredu i Trentu, niti kao slobodan predmet, te je dakle stalno, da de iz onih zavoda izdi mladež bez poznaje hrvatskoga (slovenskoga) jezika, kojim govori velika većina pučanstva Istre, i koji je po temeljnih državnih zakonih ravno pravljati u uredu, u školi, i u obči u javnom životu.

Poznato je nadalje, da su podpore bilo podigli i u takvom učeniku, koji je nisu marili dignuti, iz deza se ima auti, da je obdaroni bio ili nomaran, ili mu nije bila potreba. Tako se dita u izvješću zemaljskoga odbora, da je iz sjednice 27. augusta 1891. pravnik M. B. iz Portola bio pozvan, neka digne podporu od 100 for., koja mu je bila doznađena odlukom od 4. februara 1891.

Poznato je nadalje iz istoga izvješća, da su podpore davane učenikom, koji je nisu izkazali najboljeg napredka, jer je zemaljski odbor u svojoj sjednici od 10. aprila 1891. bio prisiljen uskratiti izplatu podpore trojici učenika koparske gimnazije, koji su dobiti slabe redove, a tis isto morao učiniti u sjednici od 23. februara 1892. petoricu učenika iste koparske gimnazije.

Poznato je nadalje, da od podpore podijeljenih učenicima učiteljstva u Gorici, nijedna nije dopala ona djevojke, koja pohađa slovenski odjel istog zavoda; tako je n. pr. bila posve obdijena molba Ane Quaratto, djevojke dječionjima ponosa i napredka, ali posve siromašna tako, da joj njezin roditelji nemogu upravo ništa dati; tako se je dogodilo i drugim, došim su n. pr. dvoje sestre u talijanskom odjelu istoga zavoda dobitile 250 for. podpore.

Poznato je nadalje, da rdečko gimnaziju sa hrvatskim naukovnim jezikom, gdje se talijanski i njemački uči obvezatno, polaci da sto dva deset mlađadića iz Istra i kvarnerških otoka, najvećim dijelom od posve siromašnih roditelja, tako da i kad bi vodili koji malu podporu od druga, tim još nebi ni iz daleka bili u odnosajih onako povoljnib, u kakvih se red uku našu mlađe mnogi mladići i djevojke, kojim se je na drugih zavodih podišli podpore iz zemaljskoga zaklada.

Gовори se napokon posve javno, da od 20 molitelja Istrana iz rdečko gimnazije niti jedan nije dobio bud kakov podpora od zemaljskog odbora u Istri, premda su vrlo ciromašni, a u ponasanju i naucih dobrili. Neki bor ikoj podpore, a roditelji njihovi neheleću niti jedno sortirno državno poročo zemaljarinskog.

Obzirom na sve to, i obzirom na to, da u Istri još ni sada neima gimnaziju sa naukovnim jezikom hrvatskim, da se napadne na obotajšiši gimnazijah u Istri hrvatski i slovenski jezik niti nepodučaja ka naukovni predmet;

obzirom nadalje na to, da je dužnost javne uprave brinuti se za to, da mladež srednjih škola bude poznala jezik vedenje podstavljati, a učenici napredku niti stalan, kad jim mora raditi slabih redova obustavljati izplatu, kao onoj osmarci učenika gimnazije u Kopru?

1. Zato voloslavni zemaljski odbor za Istru diši podporu i onakvom učenikom, o kojih napredku nijo stalan, kad jim mora raditi slabih redova obustavljati izplatu, kao onoj osmarci učenika gimnazije u Kopru?

2. Zato zemaljski odbor uskradjuje podporu posve dobrim u ponasanju i naucih, a nironašnimi djevojkama, pučnjacima slovenški odjel ženskog učiteljstva u Gorici?

B. Zašto zemaljski odbor za Istru pri podstavljanju školskih podpora zanemaruje Istrane, učenike hr. gim. na Riel, kada znade, da se ne istarski gimnazijski nemože naučiti hrvatski, dodin se ne rjeđokl glonaziji naučiti hrvatski i talijanski jezik, i kada znade, da onu gimnaziju počinaju Istrani velikim dijelom potrobi i vredni da im se pomognu.

Poreč, 13. ožujka 1892.

Dr. M. Laginja, dr. A. Stanger, dr. A. Duklč, dr. F. Volaric, Fr. Flego.

Predsjednik javlja, da je interpolacija valjano podpisana, te ju izriči vladinom zastupniku.

Nadalje čita upite druge interpolacije (na zemaljski odbor), to ju pošalje zastupniku, da ju pročita.

Zastupnik Laginja pruža samo upite na interpolaciju, koji glas:

1. Je li visok vlasti poznato, da od 7000 for., što ih je od prijlike zemaljski odbor za Istru podiole za školsku podporu od početka 1891. do 24. februara 1892. godine, niti jedan novi nije izdan učenikom ni učenicom onih gimnazijskih učionika, pak zastupnik Flego hrvatski, te ju napokon predsjednik poslao priesjeku Clevi. Ovaj odgovori u iste zemaljskoga odbora kamo i kod interpolacije zastupnika Laginja t. j. da zem. odbor neće na nju odgovoriti.

2. Ako joj da sad nije bilo poznato, hode li visoka c. k. vlast uzeuti do znanja gore navedene činjenice i zauzeti se zato, da ovakovo nečuvano zapostavljanje na rodnosti većno ove pokrajine jednom već prestane?

Poreč, 15. ožujka 1892.

Dr. M. Laginja, dr. A. Stanger, dr. A. Duklč, dr. Fr. Volaric, Fr. Flego.

Predsjednik je medjutim napisao listić, te ga posao po slugi zemaljskomu priesjedniku Clevi.

Predsjednik želi zatim istomu priesjedniku interpolaciju na zemaljski odbor s pozivom, da onaj odluci, imade li se odgovoriti odmah, ili da izjaviti, hode li se učiniti kaznje.

Priesjednik Cleva ustanoviv, da je interpolacija zastupnika Laginja i drugova sastavljena jedino u slavenkom jeziku, i da neima prevoda talijanskoga niti obrazloženja iste, niti su upite — osim onoga, što je pošt. predsjednik pročitao — izjavlja u ime zemaljskoga odbora, da na tu interpolaciju neće odgovoriti.

Vedina odobrava, da na galeriji nastane živahne klicanje i pjevanje, dodim protesiraju glesano i odlučno proti tomu odgovoru zastupnici manjine dr. Volaric: to je bezobrazno; Šeršić: to je ravnopravno; predsjednik opominje galeriju.

Predsjednik javlja nadalje, da je podnio zastupnik Flego sa drugovi interpolaciju na cesarsku vlast o imenovanju na Buzet-Roč od 31. augusta 1891. i da c. k. namjestništvo imenuje uredu radi nekog dr. Leona Moskovitzu za občinskoj lećniku u onom kotaru. U sjednici od 10. decembra 1891. odlučio je zemaljski odbor za Istru, da se dostavi o. k. namjestništvo i preprikom molba dra. Leona Moskovitzu rad njegove plaće, opakom da mu je zemaljski odbor nemože produžiti.

Dopisom od 18. decembra 1890. broj 20.885 pitalo je o. k. namjestništvo, neka zemaljski odbor za Istru pristane, da se u njišći imenovanje dra. Moskovitzu, lećniku zdravstvenog okružja Buzet-Roč, a zemaljski odbor za Istru odlučio jo p. sjednici od 30. decembra 1891. da neprimješte na to učinštvo, nego hode dopade, da liečnik bude plaćan redovito.

Videli sve to, a znajući da je visoko o. k. namjestništvo samo namerilo onog lećnika rešenim občinom, te ga je ono samo moglo i dignuti sa službe;

znajući nadalje, da je ono nasilno imenovanje bilo samovlastno, jer nepredviđeno u pokrajinskem zakonu od 4. svibnja 1874. br. 8 z. l.;

znajući nadalje, da onaj lećnik za više razloga, koji ved sada moraju oblastim biti poznati, ni od zdravstvenog odbora, ni od naroda u kojem služi, neuživa ono povjerenje, koje je bezuvjetno potrebno za uspejeno vršenje službe, osobito pakako ne u obzir činjenica, da jo nametnuti lećnik židovske vjere, koga upravo radi tega katoličko pudanstvo neće potrebiti da zove;

znajući napokon, da so i rešeni lećnik nemože nalaziti u najpovoljnijem stanju, pošto dosada ne vuče plaće, a dotično občine, proti volji kojih je u službu po-

stavljen, nemogu zakonito biti prisiljene na to, da ga plaćaju;

obzirom na sve to, podpisani pita vi-

soku c. k. vlastu i veleslavni zemaljski odbor:

1. Zašto je občinskim lećnikom za

zdravstveno okružje Buzet-Roč namotnut

dovjak, kojeg dotični zakoniti zdravstveni

odbor nije htio imati?

2. Zašto oblasti podržavaju takovo

nezakonito stanje, kad znaju, da naruniti

lećnik novčari, ni nemože vrati svoju službu

kako bi trebalo?

3. Zašto visoka c. k. namjestništvo,

koje ju rođenoga lećnika imenovalo, no-

opozovo onu svoju odluku, te tako uvedo

zakonito stanje?

Poreč 15. ožujka 1891.

Fr. Flego, dr. Duklč, dr. Stanger, dr. Fr. Volaric, dr. Laginja.

Predsjednik očitno, da je interpolacija valjano podpisana, pak ju predaže vladinom zastupniku.

a) išti izvješće i predlaže, da se

predloži na dnevni red pre molbu Fr.

Tribussona za povećanje mirovine;

vedno prima predlog;

b) išti izvješće i predlaže, da se ne

usliši molbu Antonije Tribussona za pove-

ćanje mirovine; vedno prima predlog;

Kod III. dnevnoga reda izvješće

zastupnik Constantini u ime političko-go-

spodarskog odbora:

a) o molbi Ivana Seršića i 120 dru-

gova iz Baščanske Drage na zem. odbor

za osnutje občinske uprave u njihovom

objektu. Tu molbu odbio je zemaljski od-

bor a razlog, što molitelji neplaćaju niti

položnu izravnog poreza svih izbornika

Baščanske Drage i što su okolnosti du-

ševne i materijalno takove, dane bise moglo

savjetovati podjeljenje posebne uprave i

napokon radi toga, što su njihovi probitci

dobro zaštiteni sadarjuju upravom u No-

voj Baški.

Proti toj odluci zemaljskoga odbora

podnjoš je Jure Štefanić i drugovi utok na

zemaljski odbor.

Zemaljski odbor uputio je na to utoč-

niku na prvi svoj zaključak, pripremnuv

im, da ako je komu povrijeđeno privatno

pravo od strane uprave u Novoj Baški,

da može občina Baščka-Drage imenovati

posebnuoga prokuratora.

Proti tomu podnijelo je 180 občinara

Baščanske Drage utok na zemaljski sabir.

Obzirom kako da se ustanovljuju pi-

sebna upravna vinča samo tada, ako imaju-

nade, da će uprava biti pravilnija i ko-

ratičija, što se za občinu Baščansku Dragu

neki običinili;

obzirom na to, što molitelji ne traže

posebnu upravu radi rečene svrhe, ved-

radi toga, što je nastala među njima i sa-

datnjom upravom neologa;

obzirom na to, što molitelji ne traže

jednu trećinu občinara, koji bi plaćali po-

lovicu poreza čitave občine, koja iznosi

for. 728.55, dočim plaćaju molitelji samo

for. 278.91;

obzirom na to, da napokon, da nastanu

pitanja o privatnom pravu između porez-

nom občinom Baščanskom Dragom i Novom

Baškom, imade u občinskom pravilniku

propisa za poravnanje takovih pitanja;

predlaže političko-gospodarski odbor:

nekši visoki sabor predaje na dnevni red

proko utoka Jure Štefanića i drugova proti

oluci zemaljskoga odbora, kojom bijaše

zankljeno ustanovljenje posebnog upravnog

vjeća u Baščanskoj Dragi.

Sabor privati taj predlog.

b) Zastupnik Constantini izvješće

u ime istoga odbora o zaključku

občinskog zastupstva u Vrsaru da se po-

troši 10.000 for. za školsku zgradu u Vr-

saru a 1500 for. za popravak župničkog

stena u Fontani. U tu svrhu govorio je

zastupnik Baščanskog odbora, da će

rečena občina posuditi iz zaključka mještajnih

bratovčinša Istru u državnih obligacijah

for. 14.000, od kojih će se povrh rečene

svrhe još for. 1100 izplati občini Vrsar

u imu duga porezne občine Fontane.

Osim toga opunomisilo je občinsko

zastupstvo upravu občine u Vrsaru, da

udari namet na sve izravne poreze i

izvredna državna plaća za:

a) poreznu občine Vr. r namet od

80% kroz 15 godina;

b) poreznu občinu Fontane namet od

20% kroz 15 godina.

Proti tomu zaključku uložio je Franje

Buoncompagno sa 7 drugova utok na na-

čelnika u svetu §. 81. občinskoga prav-

iljnika.

Usljed tog utoka, i jer je zaključak

občinskoga zastupstva trudio je ovdje

odobrenje, da mu podioli za

zaključak i zaboravo utok.

Proti onoj odluci podnijeo je Buon-

compagno sa drugovi na zemaljski sabor

utok, u kojim spominju, da Vrsar imade

dostatno imetka za sve potrebu; da nije

imao do god, 1890. nikakvog nameta, a

sada ga imade jur 50%; da se vino ne-

mogo više rasprodati uz cenu kano prije

i t. d.

Osim na to, što je neophodno po-

trebita gradnja škole u Vrsaru, popravak

župnog stola u Fontani i izplata duga Vr-

saru, tega neporišu isti utodići;

Usljed toga utoka, i jer je zaključak

občinskoga zastupstva trudio je ovdje

odobrenje, da se otvari više

mještajnih občina i da ostane Pazin za sebe

občinom.

To isto da su zamolili občinari La-

binja i Cere, da se nazme občina Labinj

podigli u više občina.

Dr. Volaric mu dovikuje: Moj

predlog? — dođe do vremena, kad so budu

obično otvoreni,

imaju mrežu, da pokriju naredene tro-

škove, to je neophodno potrebita posuda;

obično na to, što ako i budu obči-

nari morali plaćati veću nametu, pomnožiti

čo se občinski imetak a plaćilo neće biti

tako veliko, da ga občinari, osobito oni

Vrsara, nobi mogli snasati;

obično na to, da ako baš imade

občina Vrsar u javnih obligacija f. 23.800,

kamenolome, pašnjake, ribarstvo itd., ipak

bi mogla iz občinskih sredstava graditi

škole;

obično napokon na to, što je sve

obavljeno najvećom zakonitošću, predlaže

političko-gospodarski odbor;

visoki sabor neka predje na dnevni

red preko utoka Fr. Buoncompagni i drugova

proti zaključku občinskog

zastupstva u Vrsaru;

većina prihvati zatim predlog odbora.

Zastupnici većine željeli su i razgovoriti, da li se manjine dočini često, a osobito na koncu svemu drugu povlađavaju).

Većina prihvati zatim predlog odbora.

Zastupnici Fragićem izvješće

u imu istog odbora o zakonskoj osnovi,

koju predlaže zemaljski odbor i koja ide

zatim, da se pošumi kras na kvarnerskih

otocima.

Na tih otocima imade od 150.000 hekt-

ara zemljišta, poznato pod imenom Kras,

48.000 hektara nepošumljenih i to 22.000

na Krku, 18.000 na Cresu a 7.000 na Lo-

šinju.

God. 1885. prihvatio je sabor predlog,

da se uporabi zakon o pošumljivanju krasa

u političkih kotarjih Kopar, Pazin i Vo-

losko.

Zemaljski odbor popita je sve občine

kvarnerskih otoka za mišljenje, da li žele,

da se i na njih uporabi zakon od dne 7.

maja 1888. o pošumljivanju krasa,

Na taj upit odgovorile su občine

Pobriš i Dobrinj; jestno odgovorile

su občine Baška, Dubašnica, Omisalj, ob-

čina Lošinj i Osor; občina Cres odgovorila je

neodlučno, dašim su občine Vrbnik i Krk

izjavile, da će se priključiti većini. Uslijed

toga i jer se odreklo, da će zakon o pošum-

ljivanju uporabljen na otoke, biti od

dobrih posljedica, predlaže odbor, da se

prihvati predloženo zakonsku osnovu o po-

šumljivanju krasa na kvarnerskih otocima,

Kod podrobno razprave i to kod §.

2. rođe zastupnik Volaric:

Predlažom, da se mjestno jednoga po-

vjeronikije svih občinskih okružnog lošinjs-

skog proglašavat će ustanovi, da svaki otok

posobiće ikobore po jednoga povjeronika,

koji će sudjelovati kod povjeronika samo

O tih molbah rezpravljalo se u saboru 1887. god. Sabor je tada naložio zemaljskom odboru, da povede daljnje izvješće i obere jošte materijala o dijelitvi mjestnih občinaša Pasin i Labin.

Medjutim oglašili su občinari Draguća, Grimalde, Huma, Polivlo i Radića za odjeljjenje od občine Buset i za ustrojenje, posebne občine sa sjelom u Draguću; prije toga t. j. 1885. bijaše občinski odbor u Busetu učinio molbu, da se odiele občinari Krasa i stvore posebnu občinu u Lančićima.

Občinari krasa Doline samolili su također za odjepljenje i za ustrojenje nove občine u Klanecu.

U novije doba samolili su občinari Lovrane, da se odiele podobčinske Mošćice i Brez.

Občinsko vijeće u Izoli samolilo je 7. marta t. g., da se od njih odiele porezna občina Korte.

Napokon občinari Liske i Škalnico podnijeli su molbu ovih dana, da se ih odijeli od občine Kaštel i priključi k Jelšanama.

Uslijed tih čestih molba za odjepljenje ili ustrojenje novih občina, i jer se jo već razdolio občina Krk i Vodnjani te posle imade pritužbe već od god. 1888. kad bijahu uredjane sadašnje mjestne občine, ustrojene zakonom od dne 10. jula 1883. biva jasno, da se prave svrhe postiglo nije, te da imade u sustavu sadašnjih občina mnogo pogrešaka.

Iz kustovom od 25 godina naučili smo, da se jo pogriješilo god. 1888. kad se je spajjilo rane do tada samostalne občine, kojih su stanovnici razlikuju poretkom, pravilom, interesu, narodnim značajima i historijskim učinkovima. Stvorilo se velike i razlikane občine, koje je teško upravljati radi velike odjeljenosti, slabih putova i drugih razloga.

Zakonom od 26. novembra 1888. načinjavalo se približiti županjske (Jadranjske) občine k gradovom, da se naučiju pravilje, pak se je dogodilo uprav protivno tomu, jer bijahu gradovi i velika središta nadviđana od županjskog puka tako, da se pravilje nije moglo širiti, već ju uništiti i ondje, gdje bijaše jur zahvatili koren. Osim toga imade i dragi raslog, koj nam zadaje briga.

Od veće godine naime nastala je radi narodnognog pitanja otvorena borba između občinara i mjestne občine na štuju, interesa, javnog reda i čudoredunosti.

Iz svega toga proizlazi, da zakon od 28. novembra 1888. o spojenju občina neodgovara svojoj svrhi.

Obzirom daleko na to, što mora zemaljsko zastupstvo brinuti se i za to, da napredaju u svakom obziru mjestne občine, i odstraniti sve, što ih u tom predi, obzirom na to, što su glavni uzroci nezadovoljstvu občinara i propadanju občina u tom, što je pojeno odjelo razstreljanih poreznih občina u jednu mjestnu občinu; te u unutarnjoj borbi radi interesu i narodnosti; što se jo digao županjski puk proti gradovom i što nastaje pravog druženog svezra;

obzirom na to, što treba, odstraniti bar dijelomito te uroke, morati će se produžiti občinito pitanje o dijeljenju i o drugom ustrojenju občina stvorenim zakonom od god. 1888. nipošto pak pretresti samo pitanje o dijelu nekojih samo občina.

Radi toga predlaže polit.-gospodarski odbor:

Visoki sabor nalaže županjskom odboru, da provede reviziju sadašnjih mjestnih občina u Istri, te da predoči budućem saborskem zasjedanju zakonsku osnovu za eventualno pre-ustrojstvo sadašnjih občina, kako to zahtjevaju občinete okolnosti pojedinih občina, i obzirom na molbu o razdolio pojedinih občina.

Kod razprave priglasi se za rieč zastupnik Babuder, koji odobrava gornji predlog, te se nuda, da će zemaljski odbor dostačno riešiti tu zadaču; bivali upravu Izule i napredak tog grada odakdje bijaše stvoren občinski zakon itd. itd.

Predlog prihvati zatim sabor.

Zatim digne predsjednik sjednicu, zamoli gg. zastupnike, da ostanu jošte malo, jer da njima imade nošto priobčiti. Udaljiv se občinuto sa galerije, priobči predsjednik, da će se za kratko odgoditi ajdonin, jer da moraju nekoj zastupnici-nabornici i u sam vladni zastupnički priuštovati novčanju.

No to bijaše dogovoreno, da do biti prva buduća sjednica u utorak dne 20. t. m.

L u c a i M a r a .

Luca: Viš kuma moja, kako smo mi dobro dočekali služebu našeg gospodina po Porečini i Puljčini.

Mara: Dobro, da, hvala Bogu, nego ta hudočina influensia dodjela malo našim gospodom.

Luca: Samo da nas pusti na miru. Mi smo, hvala Bogu, do sada zdrave, mi vesole, živemo kako same čemo, mi podašćene, mi štimane osobito sada, ki gredu nam „Naše Sloga“ i jih diličimo našim kumom i prijateljem.

Mara: Muči baba, ako ne ... klap!

Luca: Ča misliš, da će i nas infuzova poliklap?

Mara: Eesh! nas ne, ač mi smo mi, i znamo se braniti i zube pokazat ako treba.

Luca: Bolje nego naša gospoda, koji u kuta ključaju i ako te da znat, moraju „Slogu“ pitat.

Mara: Da nismo mi malo po malo, i „Naše Sloga“ bi bila zaklimala. Vidli našom gospodinu je hodilo samo 5 „Slog“, a meni 10.

Luca: Natom 10 a meni 20. Znači i ti kako je bilo prije? Štiti su „Naše Slog“ samo barba Tone, barba Šimo, barba Štepe, a sada bogme Štije i Tončić Šimić i Štipić i ta ki će, — jihbu! mi smo mi!

Mara: Joč će doč vrimo, kad čemo mi i porom čarati i križati, a gospoda ku haricom mišat.

Luca: Moči! ma će i ta hudočina influenca poč kada u jemu.

Mara: A Bože da. Pak čemo mi bit iopet mi.

šio, to mu dovikne Volaric: hrvatski! na što se obzareo vladin zastupnik izpričav se hrvatski tim, da mora odgovor prodičati onako, kako ga je primio. Članovi manjino odgovorile su mu, da njega nekrive, već vladu. Vladin zastupnik odgovara nedjelo na interpolaciju zastupnika Laginja i drugi, gledo podcijljavanja zemaljskih podpora i stipendija tim, da se vlast u to ne pada.

Zatim se prešlo na I. točku dnevnoga reda t. j. na izvješće finansijskog odbora o proračunu županjskog gospodarskog vijeća za god. 1892.

Prvi progovori zastupnik Tamaro o školski i američkih tržih te predloži na koncu resoluciju.

Zastupnik Jenko govorio proti osudu finans. odbora, koji predlaže, da se na jednom promjeni 6 akcima; nadalje proti tom, da bi se globe i pristojbe dijeličot, gospodarskim zadruagam putem zem. odbora; nekoj zakoni, da su vrlo važni te bi se promjenom isti te doseglo, da jo nebi občinski načelnici ovršivali, te je neponok provario predlog.

Zatim progovori podujče zastupnik Mandić proti zem. gospodarskomu društvu; da se jo pozvalo današnjoj eksploatačiji ravnatelj Hugues, koji nam neće korističi jer nepoznaje našega jezika itd. zatim je na široko kritizirao predloženo izvješće.

Zastupnik Volaric govorio je o glavnom načelu protivne nam stranke, da se idu zatim, da se nisu uništi.

Zastupnik Babuder podkadio je kao obično svemu i svatome što gospoda vredine predlaže.

Ravnatelj Hugues odgovara Tamaru i Babudera u ime županjskog gospodarskog vijeća.

Izvještitelj Venier nastavi izvješće u istom predmetu.

Zastupnik Mandić govorio je kod podpore vlaste točke c) i d).

Zastupnik Laginja govorio o izložbah, podpori za bikove, o povraćenom i nepotrošenom novcu itd.

Zastupnik Babuder govorio o mlađevstvu na Koparčini.

Ravnatelj Hugues odgovori Babudera.

Zastupnik Volaric govorio o tom kako žem. gospodarsko vijeće traži bikove u Italiji neobično se na domaću pasminu.

Izvještitelj Venier nastavlja izvješće.

Zastupnik Mandić govorio proti talijanskim klaštriocem maslinu, te predložio, da se briše ta stavka i upotrebi na uzgoj domaćih klaštrioca itd.

Zastupnik Babuder govorio o klasničkoj voštici, u čemu ga je poduprlo zastupnik Tamaro. O tom pitanju progovori Hugues. Na to bijaše prečitano šest zakonskih osnova, kod razprave kojih je manjina živahno sudjelovala. Sve to osnove i predloži i rezolucije bijaše prihvaseane.

Buduća sjednica u sredu dne 20. t. m.

VI. sjednica istarskoga sabora u Po- roču dne 30. marta. Zapisnik V. sjednice izvještavlja se bez primjetje. Zastupnik Dukić i drugovi podnajući interpolaciju na česareki vlastu i na županjski vlast radi toga što se Draguć, sa Grinaldom i Sovinjak, imajući posebnu upravu brane do- primasati svoj dio za skupnu troškovu mjestne občine Buset.

Prijednik Oleša odgovara, da županjski vlasti neči odgovoriti na tu inter- polaciju buduće je sastavljen hrvatski.

Zastupnik Babuder izvješće o pro- računu za god. 1892. užitčkog mirovinčkog zaklada; izvješće prima većina bez raz- pravo.

Bubba izvješće o proračunu županjskog školskog zaklada za god. 1892.

Od manjine govorio već obično u generalnoj debati zastupnici Stanger i Mandić; ovaj posljednji stavi na koncu posname prodloge, ali se predsjednik neće dobiti.

Zastupnik Sibila odgovara što njim manjina dosadiju dugačkim govorom i galjeru odobrava, manjina pravosuđuje.

Kod podrobne razprave govorile zastupnici Babuder, Tamaro, Costantini i Laginja.

Među zastupnicima Volaricom i De Francesco i hemi nastala je kratica prepirka, pošto je prvi ustao, da govoriti, a drugi hotio predočiti konac razprave.

Razpravljalo se o toj točki puni tri sata; galerija vrlo nomirna, jer neima hrvatskih sejaka. Buduće sjednica sutra dne 31. t. m., nastavak današnjega dnevnoga reda.

Iz Pomjana pišu nam dne 31. marta, kako se ovđi progovara, digla je viša oblast Gončarica sa časti načelnika občine te imenovala komesara u osobi g. Petrica.

Pređavajući u slavenjčki čitaonici. U subotu držao je vrlo zanimivo predavanje u našoj čitaonici gosp. prof. dr. Karol Glaser o najstarijim slovenskim književ-

nim spomenicima i to od X.—XVI. stoljeća. Odlično občinstvo pratilo je vrlo pozorno zanimivo čitanje učenoga profesora. Dne 2. aprila predavati će g. Fr. Podgornik o moravskih ornamentima; dne 9. aprila g. V. Hošić o predmetu, koji nije još označio, a dne 23. aprila gosp. M. Mandić o borbi za obstanak.

Pređavanje počinju svaki put točno u 8 i pol sati. Gosti dopeljni po članovih dobro u došli.

Občinski izbori u Kanfanaru obavili su se kako dozajemo u ponuditeljak za II. tloc, koji je biralo ponovo, jer je o. k. narještivtvo prvačni izbor u tom tlocu bio uništio. Na žalost čitamo u talijanskih listovih, da je u ponuditeljak pobjedio talijanska listina, što nije je u veliko iznenadilo, jer znamo dobro, da u onoj občini prevlada čitavo hrvatsko pleme, pak je izbjeg čudo, kako mogu talijanišći tamo gospodariti. U tom tlocu biraju imunici sejaci, koji daleko nisu zaduženi gospodi, te s toga sledi, da nemoraju biti niti njihove podpremice? Biti će veliki učrok u tome, što se naši preveć uzduž u pak, kojega neukoga i neispisemo putaju da ga talijanici objevaju i komično prevara. Drago bi bilo bilo, kad bi nas koji o tom izboru točno izvestio, da se vidi nisu li možda u kojoj drugoj okolnosti pripomogle talijanskom do pobjede. Svakako neće bude prvakom paku pravilom, da ga kod svakih izbora o slobodi o podnudiču i prute.

Iz Voloskoga pišu nam dne 25. t. m. Morarić Vam javiti vaselu vest, da je naš o. k. kotarski liečnik odkad je predsjednik kazina avancirao šefom odvjetničko-talijanskog (?) stranice. Stari vodja izvrdio mu svaku brigu za neprodruk talijanjanu u našem gradiju i polaže u njega svaku nadu, snajnju dobro, da je taj o. k. dovo uzorju, brat babinoga Marka. On je dakle sada kolovodja naših Kalabrova, on je već pripravio raštan, došim je još reo u grmu Htio sam time robi, da on već stacioni drži, da je njegov kandidat već našim načelnikom. Vidjet ćemo! Da uvide pak svi, nobi li on pametnije uradio, kad bi se oim drugim bavio a ne našim domaćim stvarima, priprevor je. Vam jedan slučaj iz njegove liečničke prakse. Pred četiri godine obolila je odvjetnička jedna udovica i u svojoj bolesti obratila se za pomoć na našeg o. k. kotarskog liečnika. Ovaj ju de facto i posjedivao i propisivao liečore, nu kad joj bolest na gore okrene, ostavi ju on i ne dođe više na njegova vrata. Ona pak nakon prilično duge i teške bolesti obratila se za pomoć na našeg o. k. kotarskog liečnika. Ovaj ju de facto i posjedivao i propisivao liečore, nu kad joj bolest na gore okrene, ostavi ju on i ne dođe više na njegova vrata. Ona pak nakon prilično duga i teške bolesti obratila se za pomoć na našeg o. k. kotarskog liečnika, šef talijanske stranke, predsjednik kazina itd. itd. Ja jim od srca destituit! Njemu pak savjetujem nek se naša pad u naše stvari, jer bi imao mogao dobiti još kakvu dekoraciju, kakvu jo već jednom dobio.

Još nješto. Naši su patres patriae jako šplendidni — sa tudjim novcem. Odbor od triju članova: načelnika, prvog i drugog odb. savjetnika odredio je podporu od 10 f. (velim: deset for.) mješedno jednoj gluhotinom, koja imade imatok u vrijednosti od 500 for. i koja se sama svakim radom prehranjuje. Ona stanuje kod jedne nećakine, koju muž nema nikavog zanimanja ni zanata van što je „factotum“ naših Talijanaca. Taj čovjek najmio je pred malo dana stao u jednoj kući našeg prvečnog odb. savjetnika i blagajnika, koji je radnac, da bi najbolje bilo kada bi ei on usjegrovač našim novog stvara, nek bi imao mogao dobiti još kakvu dekoraciju, kakvu jo već jednom dobio.

Još nješto. Naši su patres patriae tako velika podpora iz prasno občinsko blagajno. Tu se pak vidi očito, da su ti naši „patres patriae“ hteli pridobiti si stvor jedan kao slijepe oruđe za predstojede obč. izbore. Tako vidite upravlja se kod nas občinskim novcem, tako prevladjuje ovđo stranački i osobni osuđeni, puđi i občinski probitak.

Iz Dalmacije dolaze jake vesele novosti. Ovih dana obavili se izbori u Kotoru i u Staromgradu. U prvoj i drugom mjestu pobijedili su hrvatska stranka. I to: u prvom proti arbo-autonomu, koji su dosad bili na občini gospodari, u drugom proti talijanskoj skoro jednoglasno u svih tri tlocih. Veseli nas, da možemo zabilježiti ovako sjajno uspješne posestrveni Dalmaciji, i to tim više, što će ti dogodjati časom očitati onu zemlju svakog tujeg upitljana, to da onda jače i glasnije objeknuti u njoj čisto hrvatsko. Blijedeće ovo čestitamo tamošnjim požrtvovnim borcima, koji nas pobudjuju, da uztrajemo siozno i odvratno na započetom putu.

Iz Rieke pišu nam 27. t. m. Naš go-
verner lijepe brande, koji je za sedam godi-
nina Rieku ravnao, evo nas sada ostavio. Oficijelni krugovi tvrde, da se joj je svoje-
vrijas zahvalio, dokim je obdo milionu,
da je joj Pešte dobio načeg, da se zahvali.

Bilo kako mi drago, on je išao gledati
bradu na obalu Dunava, i od onđe se je u "Bilanciju" oprostio sa gra-
dom, koga, (kako kažo) toliko ljubi! Ve-
lika vredna Riečana za njim ne žali, no
bogme neće ni on plakat za Riečani i to
je posve naravno i u rodu.

Grof Zichy nije nijednu stranku za-
dovoljavao; ne baš na vlaš, ili ne bude-
kako prefrigani političari dine, nego buduć
bez taka, nije znao zadovoljiti nikoga,
tako se u obće o njemu sveti.

Ovaj sud neznamo koliko je opravdan,
jer nije lakša stvar sada zadovoljavati
Riečane.

Njegov brat je bio dosta cijenjen
ovđe, ali lebko je bilo njemu, on je do-
šao ovamo iza onih silnih pripravnih agi-
tacija proti nam Hrvatom: onda občanju-
nici nije bili na kraju ni konca.

Vredna naših Riečana, koju si vazda
pohlepni za promjenom i novotarijom, bili
bi podpisali svaki uvjet, kog bi bio pri-
Zichy nometnu. Naglašavalo se za tal-
jansko školo, ali da je Zichy onda htio,
bio bi uveo madjarski jezik u same škole,
jer se još onda nije bila izumila talijans-
ka narodnost u ovom gradu; to je tekar
kašnje dobro, kada su se naši i napili
tudji kruhoborci iz zapadne Istre, Tirola
i Italije.

Madjarske vlade, bojeći se nas, nijem
je tako na ruku ihla toliko, da dopetuhi kane
modelirati Rieku po kalupu Trsta.

Prije Zichy je bio držan kao pravi
dar božji, a Zapad je nebitje za njim
ništa izvanrednoga, dočim su ovoga, koji
je otisao radunči moguću mnogo ispod
drugoga. U obće se raduju njegovomu od-
lazku da papa ima i naših, koji tu radut
dielo, jer da nas je mrzio. Mislimo, da
bišao ta vržnja istinita ali neznamo koliko
manje su nas mrzili ona prva dva, i
koliko će nama biti u prilog onoj, koji
ima ovih dan doći.

Mi neznamo, kako će ni on proći,
kako prvi Madjar u gradu, u komu se
nokoji uprivi slojevi puste vladati od ra-
dikalnih talijanaca.

Mi i vi na Rieci znamo, da društvo
"Filarmonico-dramatica" koju
su Madjari vazda proteželi, (valjda od
zahvalnosti) od malo godina nigde ne iz-
viesi madjarsku trobojnicu, niti u vremje
boravka N. V. kralja u našoj sredini.

Znamo nadalje, da madjarske boje
nisu odurenice osim četirim mutikašem samo
jih nevolje, jer su vodarovo poređene a
ne okončane.

Mi neznamo razloga veseliti se, da je
išao grof Zichy, niti da će drugi doći. Sistem
je jedno a osobe su drugo. Naši ne
ostaje nego usati se u se, i u svoje ključe.
Do vidova.

Rokac.

Život slavenskih djaka u Pragu. Svaki
slavenski djak, došav na nauke u Prag, na-
lazi se u daljnji ostavljuju mirenu svoju
domovinu, zamjenu u bratskom susretaju
i dočeku braće Čeha. Osobito to ide nas
Hrvate. Prvi izraz simpatija je primitak u
veliko erodišnje djakovo društvo "Slavia".
To društvo bilo je evakuum Hrvatu, koji
je za vreme vojne teške izložbe pohodio
zlata Prag, ostalo dobro u pameti i ost-
avilo takodjer dobar utisak svojim staro-
davnim slavenskim gospoljubivim prima-
njem; mnogoge u Pragu ne-
poznatoga Hrvata vodio je po cijelu dano član
"Slavia", sumaći mu sve zanimivosti sta-
rodrevnoga Praga i krasimo mu izložbu.
To je društvo primilo i jato sokolova.
Brojici 12 članova, poletjelo u Prag, željno
nauke iz one velike kraljevine, koje im
Čehi sa poštovanjem izgovara, iz Hrvatsko.
To društvo, poznato erodište Čeha napao, a
Slavena u obće, broji danas 1800 članova.
"Slavia", sumaći mu sve zanimivosti sta-
rodrevnoga Praga i krasimo mu izložbu.
To je društvo primilo i jato sokolova.
Brojici 12 članova, poletjelo u Prag, željno
nauke iz one velike kraljevine, koje im
Čehi sa poštovanjem izgovara, iz Hrvatsko.
To društvo, poznato erodište Čeha napao, a
Slavena u obće, broji danas 1800 članova.
Imade prostorije sastojede od 14
mjesta, "Slavia" pridružuju svake godine
svom slavonovom sjajni ple, najviđe-
u Pragu, pozvat pod imenom "plev Slavia".
Osim toga pridružuju nam "Slavia", sjajne
slavenske vođe. Ova godina bila je jedna.
Druga pripada nam Hrvatom. Ta većer,
kao što se pripravlja, ne samo da će pro-
slaviti hrvatsko ime u prestolnici erodnih
naračnika brade Čeha, nego može i
mnogom od naših četrinika lijevu privrednu
pričaviti, jer šljivanjem stvari na tu večer,
obratiti će pozornost na svoje firme. Još
jedan momenat valja izčaknut. Program
večere zavala sastavljen je iz samih hr-
vatskih komada. Uz proučljivo slovo, de-
klamaciju, i pjevanje nadopuniti će zavala,
proslavljeni i omiljela naša tamfurica.

Pošto nas Hrvata premalo ovdje imade,
da možemo sami među Oosi svojim za-
bavama hrvatsko ime slaviti, umoljavamo
ostale učede se Hrvati, neka se obrate
prama tjeveru, prama miloš nam bradi Čeh-
om, neka nastavo ili pošmu svoje nauke
na deskom sveučilištu u Pragu, a neka
budi uvjeren, da će ih različitim rukama
dočekati bratski zagrijaj. Mislimo, da je
to dobro spomenuti i da će svakom Hrvatu,
koga mora izvan domovine svoja nauke
nastavljati, hvala odnosnošu našim, lakše
to biti među Slavonij. Svoje prijatelje ili
bolje avje prav Hrvato, kojim je stalo do
toga, da se hrvatsko ime svjetom slavi,
umoljavamo, da nas na svaki mogući način
podupri, bud poslav nam kojiči, čur-
tanicu, frulu, tamburu, narodno odjelo, ili
kao drugi dočaci proizvod; ili materijalno,
da možemo braci Čehom sve krasote i lje-
potu liepe naše domovine toga včeraja po-
kazati; da ih pronesemo u vilinski kraj
krasnoga nam Zagorja ili u kolibiju kr-
noge na Primorju, uređenu ribarskim
mrežama ili opet u dom ravne Slavonije,
čilimom ukrašen ili u čardak Bosne-ponešeno
pun narodnoga veziva. Pomožite nam, da
nemogućnost mogućnost učinimo, da pri-
kazemo našu domovinu tako krasnom, kao
što je istinu je. Osobito se obradimo na
bolje stope slojeve našega občinstva.
Stvari se šalju na adresu:

"Odbor za pripravu hrvatsko večeri, Prag,
Slavia" lit. a rednik spolek.

Umoljavamo stvari najdalje do 1.
svibnja poslati, a vratiti će do drugom pol-
ovicom. Troškovi (čak poštarninu) pokri-
vamo sami; svaku štetu nadoknadujemo.
Nadajući se podpori svih otadbenika, ne-
posu svih svećenika i učitelja svrđujemo
za danas sa uslikom: Bog i Hrvati!

Odbor za pripravu hrv. večeri.

Listnica uredničtveta.

Gosp. A. H. Novigrad, Dalmacija. One
osoba bila je priglašena g. 1888., kao stanjuća
u Via degli Carradori br. 8, a kasnije nije pri-
glašena.

Listnica uprave.

Upisali su nadalje za "N. Sl." 87. K. M.
Zvončić for. L. S. P. Kanfanar for. 2.50. Ölt.
Zadar for. 2.50. K. S. Grdošlo for. 2.50. D. K.
Varadin for. 2.50. Lička Vla Gospic for. 2. Ka-
vana Mirama Pula for. 2. B. A. Karica for.
1.38. K. S. Almaš for. 2. R. G. Sušak for. 5.
(Slijedi)

Lutrijski brojevi

Dne 26. marta:

Beč	43	33	48	28	70
Grač	76	65	18	3	27
Temešvar	73	20	6	81	27
Dne 30. marta.					
Brno	8	24	85	72	37

Javna zahvala.

Potpisani izvršuje samo svoju svetu
dužnost, ako se ovim putem osiguravajući
banki "Slavija" u Pragu najsigurnije zahvaljuju
na njezinom konstantnom postupaju-
poredom dne 7. t. m. početkom prouzročene
skode u međuvenu skladištu vinskih posuda,
načinom se u otici Molino grande broj 2,
na točno i savjetoj likvidaciji
nastale skode te na brzom izplaćenju
odštete. Ujedno se zahvaljuju ovđajućemu
zastupniku imenovane banke, gosp. Bogljeti-
Lavrenčiću, koji se je mnogo trudio o toj
prilici na moju korist.

Radi toga nenogu učiniti manje, a da
ne bi taj naš slavenski osiguravajući zavod
najsigurnije priporučio svim našim narodnim
krugovom, budući sam se uverio, da je taj
zavod u istini svake preporuke vrijedan.

Trst, dne 25. marta 1892.

Fran Abram;
bačvar.

Tinktura za želodec,
katoro prievoja G. PICCOLI, lekar
pri angolj* u Ljubljani, Dalmacija costa
je možno uplivno, delovanjem prehav-
nih organov ureja-
ječe sredstvo.
Krepil želodec,
kakor tudi pospre-
maju telesno od-
prežje. — Razpustila
je indolovati, i za potrebiti po
12 in več tektonki. Zaobjek 12
stoki, volja gl. 1.00, i ob stoki, 5 kg.
toto, volja gl. 5.26. Poštino plaća-
načnik. Po 16 kr. steklonička
razprodaju se u vse lekarinama
u Trstu, Istri in na Goriskem. — 8-25

Sto imade

strojeva

za gospodarstvo i obrt, za domaću i drugu
porabu, dobiju se na skladu tvrdku

Zivica i druga u Trstu

ulica Zonta br. 5

svoj garantirano i jestino.

Za sada proporuči osobito svoje
vinisce tiskalnice, mljine, sisaljke itd.
Izradjuje vodovode, mljine i ostale
strojeve na paru i vodu.

Rečena tvrdka preporuča se sl.
občinstvu za obilate naručbe. — 44-

5 do 10 gold.

gotovoga zasluka na dan broz kapitala in risika
ponuja neka banka vaktorsku po vseh in tudi
manjših krajih po razprodaji i postavno
dovoljeni sredok pod ugodnimi platišnimi pogoj-
i. Preudbo se pošilja s nazivom: "Loce", I. Dan-
ic u b. e. g. Wien, Stadt, Kampfgasse 7. — 10-10

LJEKARNA
A. KELE R
nasljednici Rondolini
utemeljena godine 1869.
TRST,
Via Riborgo br. 13.

Razprodaje silodno osobljito: Glasoviti i
prav. Šabiro iz Brodje, župnik sa Chinom
Maleši. Obično bakalarovo ulje; isto
olje sa jedom i željezom. Elikir Coca
okripljuje i probavljadi. Elikir China
proti groznicu. Anatinolica voda za ustu.
Tekući sapun proti srzeblinu. Obično poznata
voda kastrama i učvršćivanju kastrama.
Kašču proti potajnici bolesti. Indijski
esencija, ljek proti zubobolji. Ekstrakt Ta-
marinda sa Antila. Vino sa Chinom poput
Marsala okripljuje školjude. Prašak za
zube bleći i ružičasti. Prašak ciparski biol
i crveni itd. itd. — 16-27

NB. Primitu se naručuje za turistom uz
pogodbo povoljnije i uz pouzeđe.

Krasno uzorko šalje se zasebnikom ba- dava. Knjiga za krojače nefunkcionalna.

Tvari za odjela.

Perarija i doking za visoko kredenstvo;
propisane tvari sa c. k. činorinske uniforme,
to za veterinar, vatrogase, sokolačke, ljevič-
ske za biljard i igračke stolove, leden, širo-
ško za lovačne i lovacke kapute, tvari koje se
pone, plaid za putnike od 4—14 for. itd.
Tko god kupiti jestino, poštene, trajne, čisto
učuvane suknje tvari nipošto jestine cijene,
kako ih postupno mijaju, to jedva podnese
krojake troškove, niti se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladiste suknja u Austro-Ugarskoj.
U možu stalnom skladisu u vrijednosti od
1/4 milijuna for. a. v. to u možu stolatkot
poslovnik jest pojmljivo, da preostane mnogo
odrezačka; svaki razumno mislići čovjek
mora sam uviditi, da so od tako malenih osa-
ka i odrezačka nemaju poslati uzorko
jer nobi u kratko blaga preostalo. Ponudju
li pojedino tvrdo odrezačko razaljiti li
uzorko, tada se ovu će diktati komada, nipošto
od odrezačka.

Odrezački, koji se nedopadaju, zamjenjuju se ilo se po-
vratiti novac. Kod naručje treba navesti boju, duljinu
i cijeni.

Pošilje jedino uz poštarsku ponude. — 8-24
Dopravlje u njemačkom, madjarskom, češkom, poljskom,
talijanskom i francuskom jeziku.

dobi vešak bolnik na pljučah, koji nobi nađo-
govo poseći u porabi maločnoga izdelka.
Kaojel, hrišavat, naduš, katar na pljučah
in u srnjaku, između itd. prenosa jo to v male
duse; na stolici ja rabilo je ta izdelak z ves-
takom. Maločni tajno eredito, ampuč pričrkoja se
po vplivu slada na turško. Na ogled so apri-
čovala najviših avtoritet. Cene: 3 steklenico z
zaboju gold. 8, 6 steklenico gold. 5, 12 steklenico
gold. 9.

4-6 Albert Zenkner 6-6
iznajditelj mačezalnih preparativ, Berlin (26).

dobi vešak bolnik na pljučah, koji nobi nađo-
govo poseći u porabi maločnoga izdelka.
Kaojel, hrišavat, naduš, katar na pljučah
in u srnjaku, između itd. prenosa jo to v male
duse; na stolici ja rabilo je ta izdelak z ves-
takom. Maločni tajno eredito, ampuč pričrkoja se
po vplivu slada na turško. Na ogled so apri-
čovala najviših avtoritet. Cene: 3 steklenico z
zaboju gold. 8, 6 steklenico gold. 5, 12 steklenico
gold. 9.

4-6 Albert Zenkner 6-6
iznajditelj mačezalnih preparativ, Berlin (26).

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice
čistilne mljine za žito
izbiralnice
rezalnice za krmu
mljine za sadje
tlačilnice za sadje
tlačilnice za grozdje in vino

kakor tudi vsakovrstno druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo

itd. itd. novo izvrsne konstrukcije raspodjeljuje najcene.

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrirani katalogi in zahtvalna pismata v hrvatskem, nemškem, talijanskem in slovenskem
jeziku se poštjuje — začasno zastavlja in frankovan.

Stroji se dadou na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji se ugodni.

1-20 Cene so se znova znižale!!! — 1-20

za grozdje in vino

za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo

z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1769, F. S. III. — 10-52

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Pekla, Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.

Predaja vožnjih listova:
za vsako mesto proko vježi all copneg (listki
za II. razred po znizani conti) Izdužna listka za
tja in nazaj za jedno lot i obretnost po 20%
in to po cenu, katerega se bodi evropskega
ali američkega društva.

Izdužna vožna listka (biglietti di peraggio)
za Ameriko: preko Havra, preko Anversa, preko
Bremen, preko Hamburga, preko Liverpoola,
preko Glasgow i preko Southamptona. — Za Afriko:
preko Genova, preko Bremen, preko
Lione, preko Londona i preko Dartmoutha. — Za Austrailijo:
preko Genova, preko Bremen, preko
Lione, preko Londona i preko Dartmoutha. — Za progno
Iugoslavije (itd.): preko Genova i Montevidea,
preko Hamburga uprav krov Magellanove tijera-
ne i progoni Hamburg, Colon (Colon, Panama,
i Zelenično) Panama, Iquique, itd. prek
mreži na smislu cest.

Fotnikom ni troba, da zahtevajo navode
no vožne karte, niti da mislijo za razred all
položaj kapara. Došti ga, da dođejo k agenciji
na Reki ter da tu kupijo kartu, potom morejo
od idućeg parobroda od dnevni, dočenčni mu od
kaj agencije. Agencija bude parzila na točna odluka
glede cene karte.

Gori omenjena agencija daje pojasnila
glede cene, kakor glododneva in mesta odlaska.

Preskrbilja zabolje

za priljivo in blago za vsako mesto, po morju
po kopnom. Zavrsuje se polzvedrski o
vsaki stvari, koja bi se bila morda izgubila ali
pozabila po poti v Amerikou ali kam drugam.

Tiskara Dolenc.